

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

DE CONVENTIE

DE Conventie had de scheiding van de machten vastgesteld. Voor diegenen die van beeldspraak houden zouden we kunnen zeggen, dat de Staatskar op drie wielen reed: de uitvoerende, de wetgevende en de rechterlijke macht. Het is mogelijk op drie wielen te rijden, maar het eerste wiel brak: de koning. Men moest dus een nieuw wiel maken, d.w.z. een nieuwe Constitutie stemmen. Daarom moest men een nieuwe Constituanten bijeen roepen. Dat was de Conventie.

1. - ALGEMEEN STEMRECHT

DE nieuwe Assemblée werd niet verkozen door de bezittende klasse, maar door iedereen. Dat was het algemeen stemrecht! In werkelijkheid kwamen lang niet alle kiezers naar de stembus! De « Nationale Conventie » omvatte 165 gematigde republikeinen zoals Vergniaud en Roland, voor het grootste deel uit Bordeaux, 50 extremisten zoals Robespierre, Danton, Marat, Couthon, Saint-Just, 500 lafaards die vreesden voor hun huid. Men noemde deze laatste « de padden van het moeras » omdat zij steeds « ja » kwaakten wanneer de extremisten zulks wilden...

3. - VALMY

OP 20 september stootte het Pruisisch leger, onder het bevel van Brunswick, op het Frans leger, onder leiding van generaal Kellernaun, aan de voet van een oude molen in het dorp Valmy. Het was eigenlijk slechts een schermutseling die het leven kostte aan 300 Fransen en 184 Pruisen. Het onverwachte gebeurde: de Pruisen namen de wijk! Dit klein succes werd met veel tromgeroffel gevierd; het was de eerste overwinning van de Revolutie!

4. - DE REPUBLIEK

DE dag die volgde op deze heuglijke datum vergaderde de Conventie voor de eerste maal. Allereerst werd het koningschap afgeschaft. Op 25 september werd de Republiek uitgeroepen. Men mag niet vergeten dat de Conventie een constituanten was, die de opdracht had een nieuwe constitutie of grondwet uit te werken. In afwachting zou zij regeren. Het was een collectieve dictatuur en deze dictatuur duurde drie jaar.

5. - DANTON

DE grootste figuur van de Conventie was Danton. Hij was zo lelijk als Mirabeau en even welsprekend, meeslepend, onweersstaanbaar en soms vreesaanjagend als deze. Danton was de ziel van het « Comité du Salut Public » belast met de buitenlandse politiek. Hij was de stichter van het revolutionair tribunaal, belast met de binnenlandse repressie. Hij had een ontelbare energie. Tijdens de Septembermoorden sprak hij de afgevaardigden van de Wetgevende Assemblée, die beefden van angst, toe: « Burgers, om de vijanden van het vaderland te overwinnen, hebben wij durf nodig, durf en nog eens durf! » Inderdaad, durf was er nodig!

2. - DE COMMUNE

DE extremisten domineerden weldra de Conventie. Zij werden gesteund door de Commune van Parijs. Van 2 september 1792 af — Brunswick had juist Verdun veroverd — organiseerde de Commune de zg. « Septembermoorden ». Het volk drong de gevangenen binnen. Iedereen die, ten rechte of ten onrechte, verdacht werd maakte men een kopje kleiner. Het was een wreed schouwspel! Het hoofd van de prinses de Lamballe werd aan een piek gestoken en aan het venster van Marie-Antoinette getoond...